for at kunne deltage i en prøve, nødvendigvis forstås i den betydning, udtrykket har i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor ansøgeren har fulgt de studier, han påberåber sig.

3. Bedømmelsen af, om nærmere angivne studier eller eksamensbeviser har universitetsniveau, foretages konkret af den enkelte udvælgelseskomité eller af ansættelsesmyndigheden, under hensyn til de særlige omstændigheder og betingelser i forbindelse med hver enkelt udvælgelsesprøve eller stilling som kontraktansat. Til støtte for, at et afslag på deltagelse i en udvælgelsesprøve, der er begrundet med, at ansøgeren ikke har et bevis for, at hans studier har det i meddelelsen om udvælgelsesprøven angivne niveau, bør annulleres, kan en ansøger til en udvælgelsesprøve følgelig ikke påberåbe sig, at han som kontraktansat ved en EF-institution har udført arbejdsopgaver, som må antages at svare til en uddannelse på tilsvarende niveau.

4. Bestemmelserne i vedtægtens artikel 5 har til formål generelt at definere, hvilke mindstekrav der efter den pågældende stillings art skal gælde for en tjenestemand i den pågældende lønklasse, men vedrører ikke ansættelsesbetingelserne, som er reguleret i vedtægtens artikel 29 og bilag III. Intet er til hinder for, at der for visse stillinger eller bestemte kategorier af stillinger i meddelelsen om udvælgelsesprøven fastsættes betingelser, der er strengere end dem, som svarer til mindstebetingelserne for indplacering i stillinger, uanset om der skal besættes en ledig stilling eller oprettes en ansættelsesreserve med henblik på at besætte stillingerne i en bestemt kategori.

RETSMØDERAPPORT
i sag 108/88 *

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

Ved meddelelse offentliggjort i De Europæiske Fællesskabers Tidende den 1. juli 1987 (EFT C 173, s. 19, spansk udgave) gav Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber oplysning om afholdelse af en almindelig udvælgelsesprøve på grundlag af kvalifikationsbeviser (KOM/A/584) med henblik på oprettelse af en ansættelsesreserve af spanske ekspeditionssekretærer (stillingsgruppe A 5-A 4).

I henhold til punkt III, B), 2 i meddelelsen om udvælgelsesprøven skulle ansøgerne se-

* Processprog: spansk.

nest ved ansøgningsfristens udløb (dvs. den 21. august 1987):

»a) dokumentere at have gennemført studier på universitetsniveau, afsluttet med et eksamensbevis (título). Udvælgelseskomitéen tager hensyn til den særlige struktur, de af ansøgerne fulgte studier måtte have;

b) have en faglig erfaring efter bestået universitetseksamen på mindst 12 år, heraf 6 i relation til den stilling, der ønskes besat, og hvis arbejdsopgaver fremgår af bilaget«.

Det fremgår af punkt IV, 2), 2 i meddelelsen om udvælgelsesprøven, at udvælgelseskomitéen vil vurdere fortjenesterne for de ansøgere, der får adgang til at deltage, under en mundtlig prøve.

Inden for den i meddelelsen fastsatte frist indgav Jaenicke Cendoya ansøgning samt kopi af følgende eksamensbeviser:

— Bevis udstedt af Instituto católico de administración y dirección de empresas, herefter benævnt »ICADE«, og dateret den 11. juni 1980, hvorved det bekræftedes, at han i perioden 1968-1973 havde bestået prøver i de på beviset angivne fag, og som henhører under læreanstaltens afdeling for erhvervsøkonomi; ifølge sagsøgeren svarede beviset til en privat eksamen i virksomhedsledelse, som kun udstedes mod betaling af det hertil svarende gebyr;

— Certificado de Communidades Europeas, udstedt af Escuela diplomática (diplomatskolen), Madrid (1977);

— Certificat de hautes etudes européennes (Videregående Europæiske Studier), udstedt af collège d'Europe, Brugge (1979).

Som faglig erfaring angav sagsøgeren, at han i perioden januar 1974 — september 1978 netop på grund af sin eksamen i virksomhedsledelse var ansat ved Empresa nacional de electricidad (det nationale elektricitetsselskab), hvor han bl.a. arbejdede som leder af driftsbogholderiet.

Sagsøgeren har understreget, at han desuden i perioden maj 1981 — februar 1987 arbejdede som projektmedarbejder i uddannelsesafdelingen ved EF-Kommissionens Presse- og Informationskontor i Madrid.

Ved skrivelse af 28. oktober 1987 meddelte Kommissionen sagsøgeren, at hans adgang til at deltage i udvælgelsesprøven var betinget af, at han inden den 20. november s.å. fremsendte en attestation fra Universidad pontificia de Comillas, som ICADE er en del af, om statsanerkendelse af hans eksamen som »licenciado« i erhvervsøkonomi og virksomhedsledelse.

Jaenicke Cendoya anmodede derefter dels udvælgelseskomitéens formand om at tage hans ansøgning op til fornyet overvejelse, jfr. punkt VI i meddelelsen om udvælgelses-

prøven, dels det spanske Ministerium for Undervisning og Videnskab om at udstede den pågældende anerkendelsesattest.

Ved telegram af 19. december 1987 meddelte Kommissionen Cendoya, at udvælgelseskomitéen havde besluttet at give ham adgang til udvælgelsesprøven på betingelse af, at han til den mundtlige prøve, som skulle finde sted den 12. januar 1988, fremlagde den ønskede attest.

Den 12. januar 1988 fremlagde Jaenicke Cendoya for udvælgelseskomitéen en erklæring afgivet af »letrado del Estado«, dvs. chefen for den juridiske tjeneste i ministeriet for undervisning og videnskab, hvoraf det fremgik, at nævnte tjeneste var ved at udarbejde et responsum vedrørende spørgsmålet om anerkendelse af eksamenen fra ICADE.

Udvælgelseskomitéen besluttede herefter, at den mundtlige prøve ikke skulle finde sted, idet den anførte, at eksamenen fra ICADE fortsat ikke var officielt anerkendt. Beslutningen bekræftedes og meddeltes Jaenicke Cendoya ved skrivelse af 25. januar 1988 fra lederen af Kommissionens Afdeling for Ansættelser (bilag 10 til stævningen).

Ved stævning, indgivet til Domstolens Justitskontor den 1. april 1988, har sagsøgeren anlagt nærværende sag.

Ved særskilt processkrift, indgivet samme dag, har sagsøgeren begæret, at Domstolen med hjemmel i procesreglementets artikel 83 anordner udsættelse med gennemførelsen af den den 25. januar meddelte afgørelse, samt visse foreløbige forholdsregler, herunder bl.a., at sagsøgeren gives adgang til en samtale med en udvægelseskomité. Ved kendelse afsagt den 5. maj 1988 af formanden for Tredje Afdeling toges begæringen ikke til følge (sag 108/88 R, Sml. 1988, s. 2585).

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen (Tredje Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse. Den har dog anmodet parterne om skriftligt og inden for en måned at besvare en række spørgsmål, hvilket er sket inden for de fastsatte frister.

II — Parternes påstande

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

1) Sagen fremmes til realitetsbehandling.

2) Det statueres, at sagsøgerens eksamensbevis fra Instituto católico de administración y dirección de empresas (ICADE) opfylder kravene i punkt III, B), 2), a) i meddelelsen om udvælgelsesprøve KOM/A/584, idet det herved bevises, at sagsøgeren har en fuldstændig uddannelse på universitetsniveau.

3) Subsdidiært tilpligtes udvælgelseskomitéen at lægge til grund, at sagsøgeren efter en samlet bedømmelse af de eksamensbeviser og den faglige erfaring, der

er dokumenteret i hans ansøgning, opfylder betingelserne i punkt III, B), 2), a) i meddelelsen om almindelig udvælgelsesprøve KOM/A/584.

4) Følgelig annulleres Kommissionens beslutning, hvorved den meddelte Juan Jaenicke Cendoya afslag på deltagelse i udvælgelsesprøven KOM/A/584 for spanske ekspeditionssekretærer samt udtalte, at hans eksamen som licenciado en Ciencias Empresariales fra Instituto católico de administración y dirección de empresas (ICADE) ikke er officielt anerkendt.

5) Enhver efterfølgende foranstaltning, der er truffet i forbindelse med gennemførelsen af udvælgelsesprøven, kendes uden retsvirkning.

Subsidiært annulleres de retsakter, hvis opretholdelse krænker sagsøgerens berettigede forventning som ansøger.

6) Kommissionen tilpligtes på ny at give sagsøgeren adgang til at deltage i udvælgelsesprøven på det samme trin, han befandt sig på, da Kommissionen traf den annullerede beslutning, og på samme vilkår, som var gældende på det tidspunkt.

7) Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

1) Frifindelse i det hele for påstanden om annullation af beslutningen om ikke at give Juan Jaenicke Cendoya adgang til udvælgelsesprøve KOM/A/584;

2) de øvrige påstande i stævningen afvises;

3) der træffes afgørelse om sagens omkostninger efter gældende regler.

III — Parternes anbringender og argumenter

Formaliteten

Sagsøgeren har først gjort gældende, at beslutningen af 25. januar 1988, der er sagsgenstand i nærværende sag, ikke er en retsakt, der stadfæster en tidligere beslutning. Ved de tidligere retsakter har udvælgelseskomitéen blot gjort sagsøgerens adgang til deltagelse betinget af, at han fremlagde dokumenter om statsanerkendelse. Beslutningen af 25. januar 1988 om ikke at give sagsøgeren adgang til deltagelse er den eneste retsakt, der indeholder et klagepunkt mod ham.

Sagsøgeren har dernæst anført, at sagen er anlagt inden for de i tjenestemandsvedtægten og Traktaten fastsatte frister.

Med hensyn til vedtægtens artikel 91 har han anført, at selv om en ansøger til en ek-

stern udvælgelsesprøve inden for Fællesskaberne ikke er forpligtet til først at indgive en klage i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, (dom af 16. marts 1978, Von Wüllerstorff og Urbair/Kommissionen, 7/77, Sml. s. 769), har han indgivet en klage til udvælgelseskomitéen, hvori han krævede, at hans ansøgning blev taget op til fornyet overvejelse. Da den retsakt, der indeholder et klagepunkt mod ham, er udstedt den 25. januar 1988, er sagen anlagt inden for den i vedtægten fastsatte frist.

Såfremt Domstolen måtte afvise sagen i henhold til vedtægtens artikel 91, må Domstolen efter sagsøgerens opfattelse tage hensyn til, at sagen er anlagt inden for den i Traktatens artikel 173, stk. 2, fastsatte frist på to måneder, idet fristen forlænges med 10 dage for spanske statsborgere.

Kommissionen er ikke fremkommet med bemærkninger til dette spørgsmål.

Realiteten

A — *Anbringendet om, at punkt III, B), 2), a) i meddelelsen om udvælgelsesprøven er tilsidesat*

Til støtte herfor har sagsøgeren fremført følgende tre argumenter:

1) Udvælgelseskomitéen har ikke taget hensyn til, at den af sagsøgeren gennemførte uddannelse har en særegen struktur

For at overholde denne forpligtelse måtte udvælgelseskomitéen efter sagsøgerens opfattelse dels tage hensyn til spansk lovgivning på dette område, hvorefter det ifølge sagsøgeren på ingen måde afvises, at eksamensbeviserne fra ICADE ikke har universitetsniveau, dels foretage en sammenligning af det konkrete indhold af det bevis, den pågældende uddannelsesinstitution har udstedt, og de hertil svarende eksamensbeviser fra offentlige læreanstalter.

For så vidt angår spansk lovgivning har sagsøgeren først henvist til artikel 20 i lov af 29. juli 1943 (BOE 31) om universitetsuddannelse, hvorefter en studerende opnår titlen »licenciado«, så snart han har bestået prøverne i alle de fag, der indgår i det pågældende studium. Titlen opnås uafhængigt af den formelle udstedelse af eksamensbeviset, som blot er betinget af, at der betales det herfor fastsatte gebyr.

I henhold til eksamensbeviset fra ICADE, udstedt den 11. juni 1980 og fremlagt som bilag til ansøgningen (bilag 2 til stævningen), bekræftes det, at sagsøgeren har bestået de forskellige fag i løbet af de fem år, hvor han studerede ved den pågældende institution (perioden 1968-1973).

Sagsøgeren har endvidere anført, at i henhold til artikel 28 i lovbekendtgørelse nr. 11/83 af 25. august 1983 om reform af universitetsuddannelserne (BOE af 1.9.1983) er der i Spanien to former for eksamensbeviser, nemlig dels dem, der er udstedt af regeringen efter indstilling af Consejo de Universidades (universitetsrådet), som er officielle og er gyldige i hele Spanien, og dels de eksamensbeviser, der udstedes af universiteterne som led i udøvelsen af deres autonomi.

For så vidt nærmere angår spørgsmålet om det private eksamensbevis fra ICADE har sagsøgeren henvist til erklæringen af 9. februar 1988, udstedt af Ministeriet for Undervisning og Videnskab (bilag 12 til stævningen) som svar på den anmodning om yderligere oplysninger, han havde indgivet for at efterkomme udvælgelseskomitéens krav. I erklæringen bekræftes efter sagsøgerens opfattelse de oplysninger, han siden tilstillede udvælgelseskomitéen, nemlig at:

— ICADE ved ministeriel bekendtgørelse af 29. juli 1960 (BOE af 26.10.1960), sammenholdt med ministeriel bekendtgørelse af 2. november 1960 (BOE af 19.11.1960), tillagdes status som anerkendt privat uddannelsescenter, undergivet tilsyn af Madrids universitet, idet dette er en højere læreanstalt;

— på det tidspunkt, hvor sagsøgeren studerede ved ICADE (1968-1973), kunne institutionen ikke udstede officielt anerkendte eksamensbeviser, men udelukkende det pågældende private eksamensbevis;

— ordningen blev ændret ved kongeligt dekret nr. 1610/79 af 4. april 1979 (BOE 157 af 2.7.1979, bilag 11 til stævningen), hvorved de studier, der følges ved fakultetet for erhvervsøkonomi og virksomhedsledelse (afdelingen for driftsøkonomi) ved Pontificia de Comillas-universitetet, som ligger i Madrid, og som ICADE er en del af, blev tillagt de samme civilretlige retsvirkninger som de studier, der følges ved offentlige læreanstalter, på betingelse af, at de krav, der er fastsat i artikel 6 i den konvention, der den 5. april 1962 blev indgået mellem Den Hellige Stol og den spanske stat, er opfyldt, det vil navnlig sige »at der aflægges en samlet teoretisk og praktisk prøve over for en komité, der er udpeget af Undervisningsministeriet«. Sagsøgeren har imidlertid anført, at dekretet af 1979 ikke indeholder overgangsbestemmelser vedrørende private eksamener, der er bestået inden dekretet trådte i kraft, og at der derfor ikke er mulighed for at afvise, at sagsøgerens eksamen er civilretligt gyldig, eller i det mindste, at det er en universitetseksamen.

Såfremt udvælgelseskomitéen imidlertid måtte være i tvivl på det punkt, tilkom det den ifølge sagsøgeren at foretage en sammenligning af det konkrete indhold af eksamensbeviset fra ICADE og de hertil svarende eksamener fra offentlige læreanstalter. Sagsøgeren har i den forbindelse henvist til de dokumenter, der er fremlagt som bilag 13-15 til stævningen, og til den ovenfor nævnte erklæring af 9. februar 1988, hvoraf det fremgår, at eksamensbeviset fra ICADE blev udstedt efter 5 års studier, hvor adgangsbetingelserne svarede til, hvad der kræves for at komme ind på andre universiteter, nemlig at den studerende har afsluttet »preuniversitario« (propedeutisk kursus) eller af »Curso de orientación universitaria (COU)« (universitetsforberedelseskursus) og efter en samtale eller psykoteknisk prøve.

I modsætning til, hvad Kommissionen har hævdet, har udvælgelseskomitéen ikke foretaget den ovenfor nævnte sammenligning. Den har blot rent formelt undersøgt, om eksamensbeviset fra ICADE var officielt.

Til støtte herfor har sagsøgeren først henvist til de forskellige skrivelser, der er tilsendt ham, og til de oplysninger, de spanske myn-

digheder er blevet anmodet om. Han har navnlig henvist til den skrivelse, Kommissionen tilsendte det spanske Undervisningsministerium den 25. november 1986, dvs. inden udvælgelsesprøven blev afholdt (bilag 2 til svarskriftet), og til ministeriets svar af 27. februar 1987 (bilag 2 til svarskriftet), som i realiteten alene er lagt til grund for den omtvistede beslutning. Når det spanske Undervisningsministerium har erklæret, at det private eksamensbevis fra ICADE ikke svarer til et eksamensbevis fra en offentlig læreanstalt, idet der ikke findes retsforskrifter, hvorefter de er ligestillet, har ministeriet netop hæftet sig ved det formelle aspekt og ikke ved, om det omtvistede eksamensbevis har universitetsniveau.

Sagsøgeren har endelig gjort gældende, at spørgsmålet om, hvorvidt et eksamensbevis har universitetsniveau, i det væsentlige afhænger af, om den pågældende institution har beføjelse til at udstede et sådant eksamensbevis, uanset om institutionen er offentlig eller privat.

Kommissionen har først erklæret, at i modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, er der efter spansk lovgivning ikke to former for officielt anerkendte universitetseksamener. De statslige universiteter kan godkende de studier, der er officielt anerkendt af staten, og desuden, som led i deres autonomi, udstede eksamensbeviser, hvorved det attesteres, at den pågældende har deltaget i konferencerækker og seminarer, der — som det hedder i betragtningerne til kongeligt dekret nr. 1496/1987 af 6. november 1987 — »ikke har de samme akademiske og territoriale virkninger som officielle eksamensbeviser«. I det nævnte dekret fastlægges netop den ovenfor nævnte sondring med henblik på at »garantere retssikkerhedsprincippet ved at fjerne enhver mulighed for forveksling med hensyn til karakteren og retsvirkningerne af eksamensbeviser og undgå, at de studerende eventuelt nærer ubegrundede forventninger«.

Kommissionen har endvidere anført, at da der ikke på fællesskabsplan er fastlagt en definition af begrebet eksamensbevis på universitetsniveau, må man anvende de eksamensbeviser, der er anerkendt som sådanne i det land, hvor de er udstedt. I den erklæring, som Undervisningsministeriet afgav den 9. februar 1988, og som sagsøgeren har påberåbt sig (bilag 12 til stævningen), hedder det klart, at »da institutionen [ICADE] ikke har beføjelse til at udstede officielt anerkendte eksamensbeviser, har den ... udstedt det private bevis for bestået eksamen i virksomhedsledelse«. Uden at ville drage en sammenligning mellem offentlig ansættelse og ansættelse inden for Fællesskaberne har Kommissionen tilføjet, at studier ved ICADE ikke i sig selv giver mulighed for ansættelse i den spanske offentlige administration.

I samme forbindelse har Kommissionen gjort gældende, at det i ovennævnte dekret af 4. april 1979 og i artikel 6 i konventionen mellem Den Hellige Stol og den spanske stat af 5. april 1962 fastsatte krav om, at der skal bestås en samlet eksamen, viser, at proceduren om anerkendelse af det af ICADE udstedte eksamensbevis ikke er en rent formel betingelse, men er udtryk for en forskel med hensyn til de gennemførte studiers indhold og niveau. I henhold til bestemelserne i dekret nr. 594/64 af 5. marts 1964 (Undervisningsministeriet, BO 16) vedrører den nævnte samlede teoretiske og praktiske prøve en række fag, der ikke er opført i det studieprogram, ICADE oprindelig havde fastlagt. Ved de bestemmelser, der er udstedt efterfølgende, er der ikke sket nogen ændring af den nævnte ordning.

Kommissionen har understreget, at i modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, har udvælgelseskomitéen faktisk foretaget en detaljeret undersøgelse af indholdet af de af sagsøgeren gennemførte studier. Den har i den forbindelse henvist til den sammenlig-

ning, der er foretaget mellem det bevis, ICADE udstedte den 11. juni 1980 (bilag 2 til stævningen), og det bevis, ICADE har tilstillet Kommissionen den 16. oktober 1987 (bilag III til svarskriftet): Beviset fra 1980 indeholder en liste over de forskellige prøver, sagsøgeren har bestået i de fem år, hvor han studerede, mens det imidlertid ikke nærmere er anført, om alle de studier, der svarer til en fuldstændig uddannelse, er gennemført, og om sagsøgeren har fået udstedt det eksamensbevis, hvorved de godkendtes, mens beviset fra 1987 nævner ni yderligere prøver, som sagsøgeren bestod i 1983, 1984 og 1985.

Det fremgår af de yderligere oplysninger, Pontificia de Comillas-universitetet har givet i skrivelse af 24. marts 1988 som svar på et spørgsmål fra Kommissionen (bilag IV til svarskriftet), at de fag, der er angivet i beviset fra 1987, ikke fandtes i ICADE's oprindelige studieprogram, og at sagsøgeren formentlig er gået op til de pågældende prøver med henblik på at opnå, at hans eksamensbevis kan tillægges civilretlige og akademiske retsvirkninger.

Med henvisning til dom af 2. oktober 1979 (Szemerey/Kommissionen, 178/78, Sml. s. 2855) har Kommissionen anført, at udvælgelseskomitéen under alle omstændigheder måtte nægte sagsøgeren adgang, idet det i henhold til meddelelsen om udvælgelsesprøven krævedes, at ansøgerne var i besiddelse af et eksamensbevis på universitetsniveau som bevis for en fuldstændig og afsluttet universitetsuddannelse, og sagsøgeren ikke ved ansøgningsfristens udløb, dvs. den 21. august 1987, kunne bevise, at han havde et bevis for en fuldstændig og i hans land officielt anerkendt universitetsuddannelse.

Kommissionen har bemærket, at der med sagsøgerens argumenter og sagens akter ikke er fremkommet nogen ny omstændighed, der kan ændre de faktiske og retlige spørgsmål, som Domstolen allerede tog stilling til ved kendelsen af 5. maj 1988 (Jaenicke Cendoya, sag 108/88 R, Sml. s. 2585). Den eneste nye omstændighed i sagen er, at sagsøgeren har fremlagt det private eksamensbevis som kandidat (dokument af 9. oktober 1987 — bilag 1 til replikken), som han har fået udstedt mod betaling af de hertil svarende gebyrer; det står dog fast, at det fuldstændige bevis, der er en følge af de beståede prøver i 1983, 1984 og 1985, endnu ikke er blevet statsanerkendt. Efter Kommissionens opfattelse krævedes der i henhold til meddelelsen om udvælgelsesprøven uden nogen tvivl et bevis for studier på universitetsniveau afsluttet med et eksamensbevis, som er tillagt samtlige civilretlige retsvirkninger samt gyldighed inden for hele det nationale område.

2) Med kravet om, at det af ICADE udstedte eksamensbevis har opnået statsanerkendelse, har udvælgelseskomitéen opstillet en betingelse, der ikke fremgår af meddelelsen om udvælgelsesprøven

Ifølge *sagsøgeren* fremgår det navnlig af dom af 18. februar 1982 (Ruske/Kommissionen, 67/81, Sml. s. 661), at selv om ansættelsesmyndigheden råder over vide skønsbeføjelser ved fastlæggelse af adgangsbetingelserne, er en udvælgelseskomité bundet af ordene i meddelelsen om udvælgelsesprøven, således som denne er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende.*

Med særlig henvisning til dom af 6. februar 1986 (Vlachou/Revisionsretten, 143/84, Sml. s. 459) har *Kommissionen* først gjort gældende, at en udvælgelseskomité kan anmode en ansøger om yderligere oplysninger eller dokumenter, såfremt den er i tvivl med hensyn til en af de grundlæggende betingelser, der er opstillet i meddelelsen om udvæ-

gelsesprøven; en sådan anmodning, som i almindelighed er til ansøgernes fordel, er ikke det samme som at opstille nye eller udvælgelsesprøven uvedkommende betingelser.

Kommissionen har dernæst understreget, at ansøgernes opmærksomhed i henhold til punkt 5 i Vejledning for ansøgerne udtrykkeligt henledtes på, at »fuldstændig universitetsuddannelse afsluttet med et eksamensbevis« var en grundlæggende betingelse for at få adgang, mens kvalifikationsbeviser og faglig erfaring, der er erhvervet efterfølgende, udelukkende skal være grundlag for sammenligninger mellem de ansøgere, der har fået adgang.

3) I henhold til punkt III. B.2. a) i meddelelsen om udvælgelsesprøven, fortolket i lyset af vedtægtens artikel 5, stk. 1, andet afsnit, havde udvælgelseskomitéen pligt til — på grundlag af alle ansøgerens kvalifikationsbeviser og hans faglige erfaring — at undersøge, om han havde kundskaber på universitetsniveau eller et hertil svarende niveau

Ifølge *sagsøgeren* har udvælgelseskomitéen hverken taget hensyn til de andre eksamener, sagsøgeren har bestået på Europa-kollegiet i Brügge og på diplomatskolen i Madrid, eller til hans arbejde i det spanske, nationale elektricitetsselskab og på Fællesskabernes Presse- og Informationskontor i Madrid, hvor der krævedes eksamensbeviser på universitetsniveau for at få adgang til de pågældende uddannelsesinstitutioner og beklæde de nævnte stillinger.

Som svar på de argumenter, Kommissionen har fremført i den forbindelse, har sagsøgeren erklæret, at der hverken i meddelelsen om udvælgelsesprøven eller i den vedlagte ansøgning sondres mellem eksamensbeviser, der fremlægges som »adgangsbetingelse«, og dem, der må betragtes som yderligere kvalifikationer.

Kommissionen har anført, at sagsøgeren ikke med føje kan påberåbe sig vedtægtens artikel 5, stk. 1, andet afsnit, idet den pågældende bestemmelse ikke definerer betingelserne for at ansætte ansøgere, men udelukkende minimumskravene for en tjenestemand i kategori A, dvs. universitetsuddannelse eller hermed ligestillede faglige kundskaber.

Med henvisning til dom af 5. april 1979 (Orlandi, 117/78, Sml. s. 1613) og til dom af 2. oktober 1979 (Szemerey, 178/78, jfr. ovenfor) har Kommissionen tilføjet, at vedtægtens artikel 29 og dens bilag III, som vedrører henholdsvis de nærmere regler om besættelse af ledige stillinger og om udvælgelsesprocedurer, ikke er til hinder for, at der i meddelelser om udvælgelsesprøver fastsættes strengere betingelser end i vedtægtens artikel 5, stk. 1, andet afsnit, og at der, som i den foreliggende sag, ikke alene kræves et eksamensbevis eller faglig erfaring på universitetsniveau, men en fuldstændig universitetsuddannelse og en nærmere angiven faglig erfaring.

B — *Det andet anbringende: overtrædelse af princippet om ikke at ændre tidligere afgørelser (venire contra factum proprium)*

Sagsøgeren har først gjort gældende, at eftersom det private eksamensbevis i virksomhedsledelse, der er udstedt af ICADE, er anerkendt som værende på universitetsniveau, således at dets indehaver kan modtage støtte i henhold til ERASMUS-programmet (Rådets afgørelse 87/327/EØF af 15. juni 1987 om vedtagelse af ERASMUS-programmet — EFT L 166, s. 20), kan Kommissionen vanskeligt hævde, at en sådan

anerkendelse ikke vedrører eksamener på universitetsniveau, som kræves med hensyn til udvælgelsesprøver i kategori A.

Sagsøgeren har dernæst gjort gældende, at Kommissionen ikke kunne være uvidende om de regler, der er fastsat med hensyn til ansættelse af lokalt ansatte ved Presse- og Informationskontoret i Madrid; ifølge sagsøgeren fremgår det udtrykkeligt heraf, at arbejdsopgaverne for en projektmedarbejder forudsætter en universitetsuddannelse. Kommissionen har ikke taget hensyn hertil, idet den ikke alene har underskrevet sagsøgerens ansættelseskontrakt (bilag 2 til replikken), men også ændret sagsøgerens oprindelige indplacering (bilag 3 og 4 til replikken).

Sagsøgeren har tilføjet, at den omstændighed, at der efter de pågældende regler ikke udtrykkeligt kræves en universitetsuddannelse for at blive ansat, udelukkende er en følge af, at reglerne omfatter en række lokalt ansatte, for hvis ansættelse der ikke gælder de samme betingelser (sagsøgeren har henvist til bilag 1 til replikken, der omfatter bilag 1 til de pågældende regler).

Kommissionen har anført, at ordningen for Presse- og Informationskontoret i Madrid, der er udstedt i henhold til vedtægtens artikel 79 og vedlagt som bilag 5 til svarskriftet, ikke indeholder noget krav om universitetsuddannelse. Den kontrakt om ansættelse som lokalt ansat, som sagsøgeren har underskrevet, og som findes som bilag 2 til replikken, omtaler heller ikke noget krav om universitetsuddannelse. Kommissionen har understreget, at sagsøgerens indplacering på et højere løntrin i Madrid ikke skyldtes hans studier, men en anvendelse af artikel 4, stk. 2, i ordningen vedrørende Madrid-kontoret, som udelukkende vedrører indplaceringen af ansatte på grundlag af de arbejdsopgaver, de skal udføre.

Ifølge Kommissionen indebar sagsøgerens arbejdsopgaver som projektmedarbejder ved Presse- og Informationskontoret i Madrid ikke, at udvælgelseskomitéen var forpligtet til at anerkende, at hans eksamensbevis var på universitetsniveau. Til støtte herfor har Kommissionen navnlig henvist til dom af 6. februar 1986 (Vlachou, 143/84, jfr. ovenfor), hvoraf det ifølge Kommissionen fremgår, at en ansøger ikke kan støtte et søgsmål på, at vurderingen af hans eksamensbeviser og kvalifikationer er en anden end den, der er anlagt i forbindelse med en tidligere udvælgelsesprøve, når de to udvælgelsesprøver vedrører besættelse af helt forskellige stillinger.

Med henvisning til grund 20 i ovennævnte kendelse i sag 108/88 R har Kommissionen dernæst gjort gældende, at enhver udvælgelsesprøve skal vurderes konkret, nemlig ud fra både arbejdsopgavernes art og formålet med den pågældende udvælgelsesprøve. Dette er baggrunden for, at det i punkt 4 i Vejledning for ansøgere til en udvælgelsesprøve, som offentliggøres parallelt med meddelelsen om udvælgelsesprøven, understreges, at »den omstændighed, at en ansøger ikke får adgang til en udvælgelsesprøve, er ikke til hinder for, at ansøgningen tages i betragtning ved en udvælgelsesprøve, der offentliggøres af institutionerne på et senere tidspunkt, og hvor adgangsbetingelserne kan være anderledes«.

Kommissionen har endelig anført, at alene den omstændighed, at udvælgelseskomitéen som led i sin skønsbeføjelse har besluttet kun at give ansøgere med et officielt eksamensbevis på universitetsniveau adgang til

udvælgelsesprøven, er tilstrækkelig til, at den langt videre betydning af ordet »universitetsniveau«, der er lagt til grund i forbindelse med ERASMUS-programmet, hvis konkrete formål er at fremme udvekskling af studerende og deres mobilitet, må afvises.

C — *Tredje anbringende: tilsidesættelse af begrundelsespligten*

Sagsøgeren har anført, at den omtvistede beslutning er truffet under tilsidesættelse af forpligtelsen til at begrunde retsakter, navnlig retsakter, der indeholder et klagepunkt, som er fastsat i både Traktatens artikel 190 og i tjenestemandsvedtægtens artikel 25.

Til støtte herfor har sagsøgeren bemærket, at i modsætning til den praksis, der er fastlagt ved dom af 4. december 1975 (Costacurta/Kommissionen, 31/75, Sml. s. 1563), har udvælgelseskomitéen ikke i tilstrækkeligt omfang angivet resultaterne af sammenligningen mellem de eksamensbeviser, ansøgerne har fremlagt, og de kvalifikationer, der kræves i henhold til meddelelsen om udvælgelsesprøven, og at sagsøgeren derfor ikke har rådet over de nødvendige oplysninger til at kunne vurdere, om beslutningen er begrundet, og Domstolen ikke har mulighed for at udøve sin prøvelsesret vedrørende lovligheden af den omtvistede beslutning (dom af 30. maj 1984, Picciolo/Kommissionen, 111/83, Sml. s. 2323).

Heroverfor har *Kommissionen* anført, at det klart fremgår af den skrivelse og det telegram, den har tilsendt sagsøgeren henholdsvis den 28. oktober og den 19. december 1987, at såfremt sagsøgeren ikke fremlagde bevis for, at hans eksamensbevis fra ICADE var statsanerkendt, ville han ikke få adgang til udvælgelsesprøven. Ifølge Kommissionen kan sagsøgeren ikke i stævningen hævde, at den omtvistede beslutning af 25. januar 1988 skyldes, »at han ikke har kunnet fremlægge den ønskede attest om statsanerkendelse«, og samtidig påstå, at han er uvidende om begrundelsen for beslutningen.

D — *Rækkevidden af annullationspåstandene*

Sagsøgeren har anført, at de særlige omstændigheder i sagen bevirker, at den praksis, der er fastlagt ved dommen af 4. december 1975 (Costacurta/Kommissionen, jfr. ovenfor), og hvorefter sagsøgeres rettigheder vil være tilstrækkeligt beskyttet, hvis udvælgelseskomitéerne på ny overvejer spørgsmålet, om sagsøgerne er egnet til at blive optaget på egnethedslisten, uden at den allerede foretagne udvælgelse påvirkes heraf.

Sagsøgeren har fremhævet, at udvælgelsesprøve KOM/A/584 afholdes som led i de særlige foranstaltninger, som undtagelser fra tjenestemandsvedtægten, der er fastsat i Rådets forordning nr. 3517/85 af 12. december 1985 om indførelse af særlige og midlertidige foranstaltninger vedrørende ansættelse af tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber i anledning af Spaniens og Portugals tiltrædelse (EFT L 335, s. 55). I henhold til forordningens artikel 1 kan udnævnelse af spanske og portugisiske statsborgere, der er optaget på reservelister, ske indtil den 31. december 1988.

Henset hertil og til, at en sådan udvælgelsesprøve formentlig ikke vil blive afholdt i nærmeste fremtid, burde Domstolen udvide ugyldigheden af den omtvistede retsakt til i det mindste også at omfatte retsakter om udnævnelse i stillinger, som sagsøgeren på baggrund af sin uddannelse med rimelighed kunne ansøge om, navnlig de stillinger, der

henvises til under punkt 16 (den ønskede stilling) i ansøgningsskemaet.

Den dom, hvorved den anfægtede retsakt erklæres ugyldig, bør ifølge sagsøgeren endvidere indeholde bestemmelser, hvorefter det sikres, at sagsøgeren får adgang til den generelle udvælgelsesprøve på de betingelser, der var gældende på det tidspunkt, hvor udvælgelseskomitéen udstedte den omtvistede beslutning, hvilket bl. a. indebærer, at de midlertidige undtagelser, der er fastsat i ovennævnte forordning nr. 3517/85, må forlænges.

Kommissionen har anført, at henset til ordlyden af Traktatens artikel 176 må påstande om annullation af retsakter, der er udstedt efter udvælgelsesprøven, afvises.

Den har understreget, at såfremt den af udvælgelseskomitéen trufne beslutning annulleres, vil sagsøgeren ikke kunne optages på reservelisten eller udnævnes til tjenestemand, men udelukkende kunne få adgang til at deltage. Optagelse på egnethedslisten og udnævnelse til tjenestemand afhænger af den sammenligning, en udvælgelseskomité foretager mellem sagsøgerens og de øvrige ansøgeres eksamensbeviser, og af en beslutning fra ansættelsesmyndigheden. Ifølge Kommissionen vil den påståede annullation under alle omstændigheder ikke kunne påvirke den allerede foretagne udvælgelse af ansøgere, idet den ville krænke tredjemands rettigheder, berettigede interesser hos Kommissionens tjenestegrene og formålene med ovennævnte forordning nr. 3517/85.

Kommissionen har endeligt bemærket, at da Rådet ikke har truffet nye lovgivningsforanstaltninger, vil de frister, der er fastsat for anvendelsen af den særlige undtagelsesordning i henhold til ovennævnte forordning, ikke kunne forlænges.

IV — Parternes svar på Domstolens spørgsmål

A — *Svar fra Jaenicke Cendoya*

1) Domstolen (Tredje Afdeling) har anmodet Juan Jaenicke Cendoya om:

a) at godtgøre, at det bevis af 11. juni 1980, der er vedlagt som bilag til hans ansøgning (bilag 2) svarer til et fuldstændigt eksamensbevis som »licenciado« i virksomhedsledelse, jfr. det studieprogram, der var gældende ved ICADE på det tidspunkt, hvor han gennemførte sine studier (1968-1973);

b) såfremt dette ikke er muligt, at angive, hvornår han afsluttede sine studier som »licenciado«.

Jaenicke Cendoya har besvaret spørgsmålene som følger:

Sagsøgeren har fremlagt en erklæring, udstedt af ICADE, og hvorved det bekræftes, at de fag, der er angivet på beviset af 11. juni 1980, som er vedlagt som bilag til ansøgningen, svarer fuldstændigt til den undervisning, der blev givet ved den pågældende højere læreanstalt.

Sagsøgeren har fremhævet, at efter spansk lovgivning opnår en studerende titlen »licenciado«, når »han har bestået eksamenerne i alle de fag, der indgår i studieprogrammet for det enkelte fakultet« (artikel 20 i lov af 29. juli 1943 om universitetsuddannelse, BO 31).

Ifølge sagsøgeren er det således definitivt godtgjort, at da han har indgivet sit personlige, akademiske bevis inden udløbet af fristen for indgivelse af ansøgninger til udvælgelsesprøven, har han dokumenteret at have opnået det private eksamensbevis som »licenciado« i virksomhedsledelse på den i beviset af 11. juni 1980 angivne dato.

2) Domstolen har anmodet Jaenicke Cendoya om at forklare, hvorfor det private eksamensbevis fra ICADE er dateret den 9. oktober 1987 og først er fremlagt med replikken.

Jaenicke Cendoya har besvaret spørgsmålet som følger:

Det private eksamensbevis fra ICADE er dateret den 9. oktober 1987, idet det er den dato, hvor det blev udstedt; efter spansk lovgivning sondres der mellem opnåelsen af titlen, som finder sted på det tidspunkt, hvor den studerende har bestået eksamenerne i alle de fag, der indgår i studieprogrammet, og udstedelsen af eksamensbeviset, som forudsætter, at der forinden betales det nødvendige gebyr.

Den omstændighed, at en person har opnået titlen, dokumenteres normalt ved, at der fremlægges et personligt, akademisk bevis, hvilket skyldes to forhold:

— for det første forløber der normalt relativt lang tid (for de offentlige universiteter et år) fra det tidspunkt, hvor der anmodes om eksamensbeviset, og det tidspunkt, hvor det udstedes;

— for det andet angiver beviset — i modsætning til selve eksamensbeviset — alle de kvalifikationer, der er opnået i de fag, der indgår i studieprogrammet.

Det forhold, at sagsøgeren siden 1973 har kunnet udøve en række akademiske og faglige hverv, som kræver en universitetsuddannelse, selv om eksamensbeviset først blev udstedt i 1987, beviser, at det personlige, akademiske bevis altid har været betragtet som tilstrækkeligt.

Der er andre grunde til, at sagsøgeren ikke har indgivet sit eksamensbevis samtidig med de øvrige bilag til ansøgningen og den efterfølgende klage:

— Ved behandlingen af sagsøgerens ansøgning har udvælgelseskomitéen ikke på noget tidspunkt anmodet sagsøgeren om at dokumentere, at han havde det private eksamensbevis som »licenciado«, som ICADE havde udstedt, men den har kun krævet fremlagt bevis for, at det pågældende eksamensbevis var godkendt eller statsanerkendt (bilag 5, 8 og 10 til stævningen).

Udvælgelseskomitéen anerkendte således udtrykkeligt, at sagsøgeren havde et eksamensbevis.

— I forbindelse med flere udvælgelsesprøver havde Kommissionen allerede givet udtryk for, at de personlige, akademiske beviser berettigede til at få udstedt det hertil svarende eksamensbevis som »licenciado«. I den foreliggende sag havde sagsøgerens personlige, akademiske bevis allerede været betragtet som et tilstrækkeligt bevis for, at sagsøgeren havde opnået det pågældende eksamens-

bevis, nemlig da Kommissionen ansatte Jaenicke Cendoya som projektmedarbejder i Madrid.

På intet af de pågældende to tidspunkter opfyldte Jaenicke Cendoya den i meddelelsen om udvælgelsesprøve fastsatte betingelse om, at ansøgerne skulle have tolv års erfaring efter bestået kandidateksamen.

B — *Kommissionens svar*

1) Domstolen har anmodet Kommissionen om at fremlægge aftalen mellem Den Hellige Stol og den spanske stat af 5. april 1962.

Kommissionen har fremlagt den nævnte aftale og i den forbindelse henledt Domstolens opmærksomhed på konventionens artikel 6, hvorefter en civilretlig anerkendelse af studier ved de kirkelige universiteter er betinget af, at der »aflægges en samlet teoretisk og praktisk prøve«.

Den pågældende bestemmelse er stadig gældende, idet den ikke blev ændret ved den nye aftale af 3. januar 1979 mellem den spanske stat og Den Hellige Stol.

2) Domstolen har anmodet Kommissionen om at præcisere, hvornår ansøgeren må antages at have afsluttet sine studier ved ICADE og være indehaver af det fuldstændige eksamensbevis som »licenciado« i virksomhedsledelse.

Kommissionen har besvaret spørgsmålet som følger: Ifølge de erklæringer, ICADE har udstedt, og som Kommissionen har fremlagt (bilag 2 og 3 til svarskriftet), har sagsøgeren bestået eksamen i det sidste fag, der indgik i hans speciale (teknisk virksomhedsledelse) i juni 1985. Han betalte først de nødvendige gebyrer med henblik på at få eksamensbeviset udstedt den 8. oktober 1987, og han fik det udleveret den 9. oktober 1987.

Endvidere har sagsøgeren ikke ved udløbet af fristen for indgivelse af ansøgninger dokumenteret, at han havde eksamensbeviset.

Endelig må det understreges, at eksamenen fortsat ikke kan antages at være fuldstændig, idet sagsøgeren ikke har bestået den samlede prøve, der kræves i henhold til aftalen mellem den spanske stat og Den Hellige Stol.

Kommissionen har i den forbindelse fremlagt en erklæring fra ICADE af 4. april 1989, hvoraf det ifølge Kommissionen fremgår, at de studier, sagsøgeren afsluttede i 1973, ikke har civilretlige virkninger, og hvorefter det godtgøres, at sagsøgeren har indledt en procedure med henblik på anerkendelse af de studier, han gennemførte i 1983, 1984 og 1985, men som endnu ikke er afsluttet med beståelsen af den i aftalen fastsatte samlede prøve.

3) Domstolen har anmodet Kommissionen om at oplyse, hvorvidt sagsøgeren på det tidspunkt, hvor han afsluttede den fuldstændige uddannelse i virksomhedsledelse, havde mulighed for at opnå statsanerkendelse af eksamenen, hvorvidt han i dette øjemed måtte gå op til og bestå en særlig prøve, og endelig oplyse og for Domstolen fremlægge den eller de spanske retsforskrifter eller tilkendegivelser fra den spanske regering, som Kommissionen har lagt til grund for sit svar.

Kommissionen har besvaret spørgsmålet som følger: Først på det tidspunkt, hvor sagsøgeren bestod det sidste fag, der indgik i hans speciale, dvs. i 1985, kunne der indgives anmodning om anerkendelse af det private eksamensbevis i henhold til det kongelige dekret af 4. april 1979.

Kommissionen råder ikke over oplysninger om, hvorvidt studier ved ICADE kunne anerkendes, før det pågældende dekret (som ikke har tilbagevirkende gyldighed) blev udstedt. Ministeriet for Uddannelse og Videnskab har imidlertid understreget, at det private eksamensbevis, som er udstedt af ICADE, ikke havde den fornødne ækvivalens, »idet der ikke findes retsforskrifter, der hjemler mulighed herfor«.

C — På grundlag af Kommissionens svar har Jaenicke Cendoya ønsket at fremkomme med yderligere bemærkninger vedrørende de studier, han fulgte ved ICADE i perioden 1968-1973, vedrørende de eksamener, han bestod i perioden 1983-1985 ved Comillas-universitetet og vedrørende de civilretlige virkninger af universitetseksamensbeviser.

F. Grévisse
Refererende dommer